

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de dóne ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nru 1. ANULU XX.

Sabiu, in 1/13 Ianuaru 1872.

tru celelalte párti ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a óre cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la

„Telegrafulu Romanu“

Cu inceputulu anului 1872, se deschide prin acést'a prenumeratiune noua la acésta foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esí cá si pána acum de dóne ori pe septamana Joi'a si Duminec'a. — Pretiulu abonamentulu pre anulu intregu e:

Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru si Monarchi'a austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardiá cu tramitarea prenumeratiuniloru.

Adresele ne rugámu a se scrie curatu, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandámu on. publ. avisurile postali, (Posta-Utalyany. — Post-Anweisung.) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“
in Sabiu.

ad Nr. repr. 3/1871.

Ordinea

pentru conferirea stipendiiloru din „Fundatiunea lui Gojdu.“

Dupa ce remasulu fericitulu Emanuilu Gojdu prin decisulu judecatoriei Pestane din 16 Dec. a. c. Nr. 50390 s'a transpusu in proprietatea „Fundatiunei lui Gojdu“ dispuse prin testamentulu din 4 Nov. 1869 — asiá representanti'a acestei fundatiuni — considerádu despre o parte acceptarea publica de a vedé stipendie fundamentali puse cátu mai curendu in lucrare, iera despre alta parte avendu in vedere si greutátele impreunate cu deobligamentulu depurárei passiveloru remasulu, cu cari fundatiunea a remasu insarcinata, s'a vedíutu indemnata a deschide succesiv'a conferire a stipendiiloru fundamentali sub urmatórele modalitati:

I. Preliminandu-se venitele curente ale averei fundamentale, si detragendu-se din acéstea erogandele anuali anumé: amortisatiunile datoriloru passive si interesele anuali, legatele testamentari, sumele stabilite prin impaciuiri, contributiunile si competintiele erariali si orasiene, spesele pentru conservarea realitatiloru si administratiunea fondulu — restulu activu alu preliminarulu anuale se va impartí in trei párti, dintre cari 2/3 párti vino a se capitalisá in sensulu testamentulu punctu 7 lit. e. iera un'a tertialitate se va distribuí pentru stipendie in sensulu testamentulu p. 7 lit. f.

II. Pentru stipendie conferinde se va publicá concursu, — de regula la inceputulu lunei lui Augustu cu terminu pána la 15 Septembrie asiá: cá sa se póta resolví pána la 1 Oct. a fia-cáru'i'a anu. — Numai la casu de vacantia extraordinaria se va escrie concursu speciale si afara de tempulu prescisu. —

III. Stipendielescrite se voru conferi in sensulu testamentulu fundamentale p. 7 lit. f. — la acei tineri románi de religieuna ortodocsa orien-

tala din Ungari'a si Ardélu, cari studiendu la vre-unu gimnasiu, scóla reala séu la vre-o facultate mai inalta din patria séu din afara — esceléza prin capacitate intelectuala eminenta si prin o portare exemplaria, si a cároru parinti nu suntu in stare de a acoperi spesele pentru crescerea si invetiamentulu loru. Prin urmare fia-care concurent are de a documentá petitiunea sea concursuale nu numai cu testimoniile scolastice despre progresulu si portarea sea, dara si cu cartea de hotezu, si cu atestatul despre aceea, ca parinti sea nu suntu in stare de a acoperi spesele pentru crescerea si invetiamentulu lui. —

IV. Stipendieles fundamentali se voru impartí in 5 categorii si anume:

1-a categoria cu cáte	100 fl. v. a.
2-a	200 fl.
3-a	300 fl.
4-a	400 fl.
5-a	500 fl.

asiá: cá incátu concede preliminarulu anuale in fia-care categoria mai mica sa fia celu putienu cu unu stipendiu mai multu, cá in cea prossima superióra.

V. Cu respectu la aceste 5 categorii de stipendie se va observá mai departe si aceea cinosura, ca la unu studinte de gimnasiulu inferioru séu scóla reala inferióra mai multu de 100 fl. — de gimnasiulu séu scóla reala superióra mai multu de 200 fl. — de o facultate mai inalta din provincie mai multu cá 300 fl. nu se va conferá, — iera la stipendieles de 400 si 500 fl. voru poté aspirá numai ascultatorii dela Universitatea séu Politehniculu din Bud'a-Pest'a séu cei dela vre-o facultate scientifica de asemenea categoria din afara; — pre cándu unu studinte calificatu pentru unu stipendiu de categoria mai inalta va poté concurge si la stipendieles de o categoria mai mica.

Dela regula acést'a intre marginile dispositiuniloru testamentari se va poté face exceptiune numai in favórea stipendistiloru din famili'a lui Demetriu Poienariu, si a orfaniloru seraci, remasi dupa barbati bine meritati pentru patria, natiune si biserica.

VI. Dintre concurenti voru avea preferintia:

1. Concurentii din famili'a lui Demetriu Poienariu in sensulu Testamentulu p. 7 lit. o.
2. Cei de o facultate séu clasa mai inalta, inaintea celoru de clase inferióre. —
3. Dintre cei de asemenea facultate si clasa, cei cu calculi mai buni si portare mai laudavera.
4. Dintre cei mai inaintati, cei mai lipsiti de midilóce.

VII. Resolvirea stipendiiloru se va aduce la cunoscentia publica, si stipendiatii — pána cándu voru pastrá cualificatiunile recerute de testamentulu fundamentale; nu numai voru tiené stipendieles castigate pána la absolvarea studiiloru, dara inaintandu intr'o categoria de studii mai inalte, pre lánga asemenea cualificatiune cu concurentii provediuti sub punctele 2, 3 si 4, ai paragrafulu precedentu, se voru promová si in categorie corespundietóre de stipendii mai mari.

VIII. Stipendiatulu — care — absolvandu studiele, va voi sa depuna rigorósele pentru doctoratu seu diploma, i se mai asigura stipendiu inca pentru unu anu, inse in casulu acést'a i se va solvi in rate decursive de cáte ori va arelá ca a depusu vre-unu esamenu rigorosu cu succesu, si depunandu-le tóte cu promotiune i se va conferi si tacs'a pentru diploma.

IX. Stipendieles se voru impartí de regula in rate anticipative coartali indafa dupa presentarea cuitantiei vidimate de cátra directiunea institutulu unde studiéza stipendiatulu; — si se voru tramite prin asignatiune (avisu) de posta ori deadreptulu stipendiatulu, ori midilocitu prin ómenii de incredere ai representantiei fundamentali. — Stipendiat-

loru dela institutele din afara se voru tramite stipendieles in asignatiuni prin banc'a de escomptu din Pest'a sunatórie in moneta respectiva. — Stipendistii din Bud'a-Pest'a voru poté scóte stipendieles loru si in rate lunarie deadreptulu dela cassierulu fundatiunei. —

X. Stipendistulu va perde stipendiu séu indafa ce va perde vre-un'a din cualificatiunile recerute in testamentu p. 7 lit. f. prin urmare:

1. déca va parasí caracterulu nationalu bisericescu;
2. déca va parasí studiele;
3. déca va deveni la avere séu va castigá vre-unu stipendiu asemenea din alta fundatiune;
4. déca va absolvá studiele respective rigorósele;
5. déca nu va pune la tempulu seu esamenele, séu va cadé la depunerea scelor'a;
6. déca va comite vre-o fapta immoralá; prin urmare fia-care stipendiatu e datoriu de a arelá la representanti'a fundamentala progresulu reportatu cu finea anulu scolasticu celu multu pána la 15 Septembrie a fia-cáru'i'a anu, pentru ca numai asiá i se va poté reservá stipendiu si pre anulu viitoriu.

XI. Stipendistulu care din caus'a vre-unu morbu greu; séu din intrevenirea altui impedimentu afara de vin'a lui, nu a potutu depune la tempulu seu esamenele prescise, séu depunendu-le a cadíutu din óre-care studiu, va avé cu atestatu credibile despre impedimentu a se justificá in terminu de 30 de zile la representanti'a fundamentala, care va hotári asup'a justificárei, si in casu de admitere va concede unu terminu amesuratu pentru depunerea posterióra a esamenulu. — Ne tienendu acestu terminu séu cadíendu si a dóu'a óra la esamenu, stipendistulu va perde definitivu stipendiu seu.

Reclamárele si recursele in contr'a decisiuniloru representantiei fundamentali suntu admisibile cátra congresulu nationalu bisericescu, impoternicitu prin testamentulu fundamentalu cu sup'a inspectiunea fondulu, suntu inse a se presentá in terminu de 30 de zile la representanti'a fundamentala spre instruirea actulu. —

XII. Aceste statute dupa publicarea loru voru servi de cinosura atátu pentru stipendisti, cátu si pentru representanti'a fundamentala; iera adausele séu modificárele la acelea voru avea valóre numai incátu s'au publicatu inainte de escrierea concursiloru.

Datu din siedinti'a representantiei a „Fundatiunei lui Gojdu“ Pest'a tienuta in 24 Dec. 1871.

Georgiu Mocioni
Presiedinte substitutu.
I. cav. de Puscaru
Notariu.

Anulu nou!

Lumea s'a dedatu a-si gratulá in dtu'a de anulu nou si in gratulárele aceste a esprime dorintiele cele mai placute pre viitoriu. Dorintiele inse suntu mai totu-déun'a o distantia buna departate de realizarea celoru aratate in trensele si multe, cele mai multe, nu ajungu sa se védia realizate.

Cum sa gratulámu noi dara cu ocaziunea acéstui anu nou?

Pentru cá sa ne potemu formulá o gratulare, trebuie mai intái sa scimu, cine suntu acei'a cároru voimu sa le gratulámu?

Dupa parerea nóstra: románi, patria si omeneamea.

Aceste trei fiintie inse nu potu fi multiamite numai cu dorintie; venitorulu loru e cu multu mai de mare insemnatate si are lipsa nu numai de nisce maguliri dulci; ele trebuie dara cá in gratulárele

noștre în dorințele noastre să vedă și probabilitatea cea mai mare, ca ce-i vom exprime se va și realiza; exprimerea dorințelor noastre să fie mai egală cu aducerea unor daruri, cari în adevăr să ajute și să îmbunătățească viitorul și alu națiunii noastre române și alu patriei și alu omeniei.

Românii preste totu au o fire nobile. Asemănându-i cu alte popore din apropiare și din departare, aflăm că cu mintea sanatoasă și cu generositatea inimii, deca nu intrecu pre alte popora, nu stau inapoia nici unui poporu. Si preste nici unu poporu nu au venitu o multime asiă mare de calamități și în unu tempu asiă îndelungatu, precum preste poporul român.

Calamitățile inasprescu, selbatacescu firea omului. Ele vedemu că au stricatu multu și românilor, inse deca judecăm tuțe impregiarile în care au trairu ei de mii și sute de ani, apoi trebuie să presupunemu, că mare a fostu visteria spiritualu a românului, încatu și astadi, precum e la unu edificiu vechiu inegritu de influința elementelor, numai esteriorulu e atacatu, iera partea interioru sanatoasă intrêga și apta pentru ce e mai scumpu și mai frumosu pre lume, pentru cultura.

Despartiti românii, curendu dupa asiedierea loru între Marea-Négra, Dnistru, Tis'a și Dunare, în provinci' a romana Daci'a, de câtra colosulu celu garbovu alu imperiului romanu, au trairu preste și se șese sute de ani în contactu cu barbarii, cari strimtorati de alti barbari și alungati de ei din locuințele loru originale, și cautau cu miile, cu miile cu copii cu totu, locuri unde să pōta trair. Cu câte unu capitani în frunte, pre care lu numiau rege, veneau séu pradandu și vrendu să impuna cu ferocitatea loru, séu temendu-se de puterea imperatiei, cerându locu de locuințe. Undele aceste inse dupa cum eră firea loru undulau mai departe, séu cându li se secău puterile dispereau că apă în nasipu. Totu ce au pututu ele lasă în urmă loru a fostu derimarea și postiirea monumentelor de cultura, radicate cu abundanția în tempu scurtu de coloniile romane.

În secululu alu nouélea (889) vinu românii în contactu cu magiarii. Contactulu acest'a a fostu și mai mare dela a. 1002 dupa Chsu, cându sub Stefanu I regele Ungariei Transilvani'a de pre atunci *) vine în nemijlocita legatura cu Ungari'a.

Feudalismulu imprumutatu de magiari dela nemti a turburatu cu totulu referințele și ale magiarilor și ale românilor de pre temporile acele **).

Românii totu căi au venitu în acêsta atingere se trediescu cu feudalismulu și la densii. De cându s'a introdusu acest'a la densii în Transilvani'a este totu asiă de greu a sponu, precum este de greu a statorii cându s'a impartitu Daci'a în principate, și carea a fostu impartirea cea dintăiu dela încetarea de a fi provincia romana. Dara un'a sta. Pârțile acele ale națiunii, cari primescu elemente straine de cultura în sine dispareu dintre români, și pentru români încetă existința loru. Asiă aristocriati'a introdusa în obiceiurile feudale, cu putiune esceptiuni, și a parasitu nationalitatea și a trairu unu tempu că atare, până ce în fine s'a desteptatu în națiunea magiara ***).

Acestu fenomenu nu numai în istoria națiunii noastre, dara și în cea a populațiunilor slavice, mai cu séma în părțile nordice și care eră pre aci să arate și la națiunea magiara, este unu fenomenu pentru națiunile ce dorescu să conserve tōte elementele loru și să nu se instrăineze nimic'a, prin nici o impregiară din sinulu loru. Acestu fenomenu e unu monitoriu pentru tōte poporele, că tōte clasele unei națiuni, deca este să remana acele nationale să aiba și creșterea nationale.

Poporul român din tōte părțile fostei provincii Daci'a si-a pututu conservă între vicissitudinile cele multe numai prin creșterea, multa putiuna naiunale, în carea erau că factori de capetenia religiunea strabuna și limb'a. De câte ori erau aceste

în pericolu, de atâtea ori eră probabile și perderea lui în un'a séu alta nationalitate straina.

Astadi feudalismulu nu mai exista. În loculu lui insa amenința ultramontanismulu iesuisticu cu puterea lui morale imorale și fanariotismulu celu astutu a veri în creșterea nationale elemente straine și de firea nationale și de firea religiōsa a poporului nostru. Elementele aceste ne rapescu multi individi din clasa inteligentă, pentru că unde petruindu ele, interesele personali au o putere asiă de mare, încatu loru se jertfescu bunurile cele mai pretioșe, se jertfescu frății de unu sânge sub prestețele cele mai diferite și parte cele mai pompōse.

În evolu mediu amu perdutu o parte din națiune din caus'a atinselor influențe, pericolulu astadi amenința și mai tare, amenința a deveni totale.

Nu clasele unei societăți, oi chiar și staturile de pre globulu pământului vietuescu astadi în o legatura strinsa. Binele și reulu se simte indata de susu până josu și si arata și urmăritu sele, bune séu rele, cari se simtu până în tieri departate.

La casulu dara cându românii s'aru arată nepasatori câtra pericolulu cei amenința și câtra existința loru nu aru mai poté fi vorb'a numai de o perdere partială, ci de unu reu carele si-aru respândi șguditorile sele pre departe.

Să prevenim aici la loculu acest'a pre acele ce aru poté presupune din cele dise până aci, ca ascriemu o însemnatate românilor, carea trece preste puterile loru. Prevenirea cea mai corespundetōria credemu că o vom face, cându vom atrage atențiunea ori și cui asup'a acelei impregiarii ce se repetiescu de atâtea ori și adeca, că o masinaria câtu de gigantica poté fi împedecata séu stricata din causă ca se strica séu se perde unu cuiu micu din trens'a.

Românii dara trebuie să nu uite că după calitățile loru trebuie să aiba și ei misiunea loru în concertulu popórelor europene. Ei trebuie inse să aiba și ambițiunea, că deca au resistatu atăti seculi furtonilor europene, puterile loru să le oferéscă acum și la oper'a culturei câtra carea incetu incetu pasiescu omenimea.

Că să vedemu ce felu de rol credemu noi că au românii să ia asup'a și să ne punemu odata dinaintea noastră icōn'a acelei părți de pământ, în carea locuim și carea a contribuitu mai multu la înaintarea culturei, icōn'a Europei.

În partea de média-di apusu a Europei pre dōne peninsule mari și pre o parte a centrului apusanu sta compacta famili'a popórelor romane; în centrulu Europei pre peninsulele de média nōpte și insulele de média nōpte apusu sta compacta famili'a popórelor germane; în partea de média nōpte resaritu sta compacta famili'a popórelor slavice. Fia-care din aceste au astadi câte unu stat, carele reprezenta puterea familiei: popórele latine cugetau unu tempu ca Franci'a e puterea carea să le represente; popórele germane au astadi pre Germani'a și cele slavice pre colosulu rusescu, cari reprezenta puterea familielor loru.

Resbelulu încheiatu în anulu trecut a provocatu în Germani'a apetitululu acestei'ade a se estinde; testamentulu lui Petru I alu Rusiiei asemena înaintéza estinderea imperiului rusescu. Privirile Germaniei erau îndreptate de multu spre resaritul de média-di alu Europei, care se afla mai cu séma la Dunarea de josu și pre peninsul'a balcanică, mai adaugându aci și partea cuprinsa de cerculu celu forméza Carpatii la capetulu loru resaritenu și care e că o fortareția naturale a Europei între siesulu Ungariei alu Dunarei și colinelor moldavice, de care spre resaritu se léga Marea-Négra. Professori de pre catrede, deputati de pre tribune și diurnalisti prin diurnale îndreptate de multu pre nemti sa emigreze, nu în Americ'a, ci în pământulu șagadintiei dela Dunarea de josu și din peninsul'a balcanică. Totu intr'acolu suntu îndreptate și privirile Rusiei, motivându că suntu o multime de consangeni, slavi, în tōta estinderea peninsulei balcanice, carea se afla în potestatea turcilor.

Stându astu-feliu lucrurile, o ciocnire de rase pentru luarea în proprietate a acestor tieri seducătoare din partea resaritulu de média-di potu produce resbele îndelungate, cari nu se potu portă fără de a tiene progresulu culturei în locu, ba de multe ori fără de alu periclità pre seculi.

Nu voim să intrăm în eventualități detaiate, cum aru procedé un'a, cum aru procedé alt'a din aceste puteri, cându aru ajunge în starea de a pasi la realizarea dorințelor loru. Atăta inse potemu dice deja la acestu locu, că intențiunea este înve-

derata. Estinderea pre mare a imperatiilor inse a fostu totu-de-un'a pericolōsa și loru incesi și culturei preste totu.

Provedința a asiadatu în resaritul Europei și de o parte și de alt'a stavile, preste cari să nu se pōta estinde numai asiă, la bun'a loru placere, spre sudostulu europénu nici un'a dintre puterile amintite. De o parte sta Austro-Ungari'a și de alt'a Romani'a, cu elementele loru eterogene și geranismulu carele tinde să se reverse de câtra apusu spre resaritu și a inchiegă tōte insulele nemtiescu, respândite până la carpatii resariteni, și slavismulu, carele aru voi să imbine noianulu slavicu, ce se afla spre média-nōpte dela Carpati și Dunarea de susu, cu slavismulu respânditu prin Austri'a și Turci'a, spre média-di dela Muru și Dunarea de josu. În specie suntu magiarii, cari mai dela marea adriatică se estindu spre resaritu și cu românii impreuna forméza partide despartitoriu între slavii de média-nōpte și între slavii de média-di

Românii dara din Austro-Ungari'a, precum și cei-alti nu au resistatu în desiertu vicissitudinelor, ei și astadi suntu chemati, în legatura corespundetōrie, de a împedecă ciocnirea celor dōne rase ce se gramadescu totu mai tare spre resaritul de média-di alu Europei.

Deca e asiă dara vorb'a că să le dorim astadi ce-va apoi este că să nu pērdă din vedere chemarea și însusirile ce le au. Să se desbrace de totu ce e strainu de firea loru și că națiune și că creștin. Să creșcă generațiune pre generațiune luându mijlocele creșterii nu din fanatismulu celu vedemu la națiuni spoite de cultura, ci din firea cea trēza a românului, carea șcie cu unu modu admirabil să fia de porumbu cându este vorb'a să se întielega de lucrurile păcei, și de leu cându i se vatemala blândeti'a lui.

Este o putere pre carea forti'a resbelor nu o poté mistuif asiă ingraba, și împedecă séu paralizeza castigurile cele mai splendide pre câmpurile cele sângerōse. Puterea acest'a e desvoltarea culturei în tōte ramurile ei. Ramurile culturei suntu cele mai sicure intarituri ale unei țieri; ele apară, ele conservéza nu numai pentru țiera ci și chiaru pentru omenime.

Românii implinindu aceste tōte și voru eloptă și o sōrté mai buna pentru ei insii pentru seculi îndepartati, și compatriotii loru cari acum se îndoiescu în, séu se temu de puterea loru de viață voru fi construsi a recunōscé pre fatia folosulu ce l'au adusu ei acum patriei și omeniei, chiaru și în temporile, cându unu prejudetiu neiertatu le respaltea cu despretuare.

Patriei noastre și patriei românilor preste totu dorim prevederea cu aceste intarituri, preste cari nu potu trece nici pōdestrimi, nici calarimi, nici tunarime. În specie patriei noastre i recomandăm o considerare mai drépta la impartirea mijlocelor de cultura și spre castigarea culturei, căci negrigi'a în privința acest'a e negrigi'a patriei incesi.

Dacă se implinescu aceste atunci se implinescu și dorința exprimenda omeniei, carea va prosperă cu atătu mai vertosu, cu câtu se va indolei mai neconturbata de resbele de fruptele culturei. Omenimea va strigă atunci poternicu: Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes!

Evenimente politice.

Despre pertratările între croati și ministrulu presiedinte ung. conte Lonyay scrie în dilele din urma și „P. L.” următoarele:

„Ide'a conducetōria a pertractărilor a fostu dela începutu o fusiune a partidei nationale cu cea unionistica, carea se pare imposibile, de ôre-co nationalii inca diceau despre sine că suntu unionisti buni, pre cându unionistii se dechiarau pre sine de acei ce se intereséza în tōta privința de interesele nationali. Pentru că să fia o pace între cele dōne partide se cerea că din partea nationalilor să renuncie vre-o câtu-va la mandatele loru dietali spre a le poté ocupă unionistii. Nationalii inse dechiara, că înainte de a se întielege asup'a cestiunei acestei' a cu cei de o parere cu densii nu potu promite nimic'a. Cu acest'a s'a amenatu solveerea punctulu celui mai însemnatu din afacerea acest'a. Contele Lonyay a statu necliatu pre bazele legei de uniune și s'a pusu în corespondința prin epistole cu Deak, carele consimte cu parerile lui Lonyay. La unu resultat concretu nu au dusu

*) Pre tempulu acel'a Alb'a-Iuli'a eră cetate confinariă.

***) Cine cetesce cu atentiune opurile scrise, mai cu séma de autori nemti, despre acele tempuri, vede tendința egoistica că motivu de a falsifică evenimentele în mare și în micu, și asiă referințele de pre atunci a le descoperi asiă precum au fostu, va fi unu lucru erculeicu pentru generațiunile noastre fiitōrie, care trebuie să petrunda prin archive, în țiera și afara de țiera, și să nu mai cante mereu pre „dextram dantes” la ori-ce ocasiune.

****) Unu domnu în „Gaz. Trans.” nr. 100 afla că aristocriati'a româna pentru aceea s'a magiariatu, căci a fostu „activă”. Apoi să te miri că au aflatu ómenii prafulu de pusica!

desbaterile pertractărilor este de natură aceea, încât ei se vedu gal'a a mai lasă din pretensiunile lor și a se abate încâtu-va chiaru și dela punctulu de manecare depusu în manifestulu din 30 Septembrie"

Diet'a Croației dopa sciri venite din mai multe părți se deschide în 15/3 Ianuaru a. e. Aci se voru continuă pertractările de impacare mai departe.

De politică internă a Austriei s'a ocupatu și „Journal des Debats“ (Diurnalulu Desbaterilor), fôia orleanista vechiă și pôte cea mai aprôpe de presedintele actualu alu republicei franceze. Intre altele dice amintit'a fôia urmatôrele :

„Austri'a, asediata între dône staturi mari (Russi'a și Prussi'a) odinioară aliata fidele, din cari înse astadi s'au facutu vecini periculosi suspecti, are mai mulu de câtu ori care alta potere interesu nemijlocitu, a urmă o politică prudentă și circumspectă și acést'a e de securu calea, carea si-a ales'o și carea nu o va parasi primulu presedinte actualu.“ Dopa unele consideratiuni dedicate schimbărilor politica mai de unu patrariu de seculo încôce adaoge: „In adeveru problem'a, la a cărei deslegari au lucratu dela 1849 încôce atâtăa ministerie este un'a din cele mai grele și mai complicata“. Interesantu e cum natiunea sorora, pentru carea cultulu unor români se radica până la fanatismu, ignoréza cu totul existinț'a nôștra în Austro Ungari'a. Acolo unde combate pretensiunea ceților din Boemi'a amintesce de rutenii din Galiti'a, de slovacii din Ungari'a, de slovenii, de croați, dalmatini și de slavoni, cari încă aru fi îndreptătiți să reclameze drepturi autonome pentru sine dâca s'aru dă de aceste ceților, dara de frații, de noi, nici pomenire nu face. Acést'a aru fi cu unu argumentu tiapanu mai multu, câtu de departe suntu tempurile cele bune pre cari le astemptam unii din noi și ca câtu e de lipsă ca noi să autam a ne ajută nôștra în sine dopa proverbiulu francesiloru: „ajutati și Diu ti va ajută.“

„N. W. Tagbl.“ aduce o scire curiôșă, din care se vede că amiciti'a între Beust și Andrassy s'aru fi recitu. Conte Beust s'a adresatu dunedu cu o harthia cătra presedintele camerei comerciale din Reichenberg, în care adresa fostulu cancelar nu se esprima magulitoriu față cu Austri'a. Camera comerciale din Reichenberg l'a fostu alsu pre c. Beust în diet'a Boemiei iera mai târdiu i retrage mandatulu. Conte Beust în necesulu eu vorbesce și despre Austri'a și o numesce „imperiu neverosimilităților.“ Espressiunea acést'a a făcutu sensatione neplăcută în cercurile normative ale imperiulu și contele Andrassy, că ministru de esterne, i-a și datu o infruntare, carea de securu ca nu-lu va fi magulitu pre ambasadorulu Austro-ung. la curtea din Londonu.

G a m b e t 'a este fôrte activu în părțile meridionale ale Franciei. Elu desaproba portarea adunării nationale și a regimulu prsentu francesu și opera în tôte părțile pre regimulu instituitu pentru apărarea Franciei dopa caderea lui Napoleonu.

Camera și senatulu Romaniei a votatu legea în privinț'a drumurilor de feru. Diurnalele rosie suntu focu și flacăra pentru votare acést'a, cu tôte că rosii cu 11 Februaru alu lorunu aru avé causa să se plânga nimic'a; se fia planu ei înainte de a fi comisu tradarea cea mare.

Din Mexicu vine scirea că esbelulu civile e imminentu. În urm'a urmelor lexiconii se vede că s'aru saturatu de a fi independenți, loru le trebuie unu tatoratu sên pôte chiar incorporarea în staturile uniunei nord-americeane.

Despre limb'a de propunere la universitatea înființandu a Clusiu.

(din brosiur'a ocazionale a lui M t r a i, capu 7.)

Motto: „O natiune, a cărei existință nu e asigurată, pôte concede escensiuni de tot felulu; unei natiuni înse, a căreimbă e asigurată, asiã dicendu, pn lege i pôte succede întinderea latirea) numai dopa o precumpane drépta a tempului și progresaregradulu, căci altu cum trebuie saroduce ne evitabilu reacțiunea: asiã trebuie să avem totu deun în vedere.“

Din cuventarea dietale alui St. Tschényi în caus'a limbii magiare“ 18 Augstu 1849.

O universitate are scop duplu: pre deoparte înaintarea, radicarea și latiră culturii științifice, și pre de alta parte educatiunea de individii iscu-

siti în facultăți pentru cariere anumite a vieții practice.

Destinațiunea facultății de medicină nu e a înaintă numai științele naturale, ci a educă și barbati de specialitate pentru carieră medicală. Facultatea de drepturi și științe de statu educa avocati și ampolitai, afara de rădicarea disciplinelor acestei specialități, tocmai asiã procum și cea filosofică profesori și cea politecnica ingineri, masinisti etc.

Repetasca-si cosmopolitululu și de o sută ori afirmarea sea teoretică: „științ'a n'are patria, și de aceea institutele științifice supreme, universitățile n'au caractere nationale“, viați'a practică totu a imprimatu pretotindeni timbrulu individualității nationale pre aceste institute supreme de cultură, precum și pre cultur'a tieriloru și popôrelor singuratece.

Acést'a e și fôrte naturalu. Universitatea, care e pentru cultur'a nationale se orientéza dopa recerintiele proprie ale culturii nationale și corespunde recerintielor vitali a culturii numai atunci, cându considera referințele proprie de viați'a ale acelei tieri, în care și are resiedinț'a.

Și dâca este adeveratu, că științele e științ'a limb'a numai forma, forma dat esse rei, limb'a, de propunere trebuie să se orienteze dopa nationalitatea acelei'a, între cari vreunulu institutu (fia chiaru și universitate) are de a radica și lăti științele.

E unu meritu ned sputabilu alu regimulu Thunianu, că a datu metodei de invetiamentu la scôlele medie și facultăți în Austri'a și Ungari'a unu aventu uniformu pan'atunci d'abia pre departe cunoscutu.

Ce alt'a a fostu universitatea din Pest'a înainte de revoluțiunea decâtu unu institutu de dr'sare a burocratiei lumesci și ierarhiei preotiesci!!

Introducandu Thun la universitatea Ungariei limb'a germană că eschisiva de propunere, o pati că economulu din fabulele lui Aesopu: vulpea, care oferi ôspelui sên, cocostercului, prandiolu splendidu pre unu bîdu largu și cocosterculu, care că resplăta pune vulpei mancarea într'o sticla cu gotu asiã de îngustu încâtu acést'a, în urm'a forme botului ei, nu potu ajunge la ea (bucate.)

Tocmai asiã i-a umblatu și detei nôștre cu articolulu de lege 44: 1868 emisu în caus'a „egalei îndreptățiri a nationalităților“! Acelu articolu concede că ôficiolatele, tribunalele, gimnasiale se se pôta servi și de alta limbă, nu numai de cea officiôsă (magiara), într'aceea se grabesce a curmă posibilitatea educării unui ampolitu politicu, jude și profesor de nationalitate nemagiara, prefigendu limb'a ungréșcă că eschisiva de propunere la institutele de educatiune pentru ampolitai, judi și profesori.

Unde e logic'a în dispunetiunile legei nationalităților relative la limb'a de propunere? Sa audimu capitolulu respectivu din acelu articolu:

„§. 17. Prefigerea limbii de propunere la institutele de invetiamentu, asediate deja sên dopa lipsa asediate de statu respective de regimu se tiene — încatu nu dispune despre acést'a o lege proprie — de competenț'a ministrulu de instructiune, de ôre ce înse o instructiune publică cu succesu e o datorință principală a statului, considerându lucrulu din punctulu de vedere alu culturii și binelui comunu, asiã dara acest'a (statulu) e obligatu a se ingriji dopa posibilitate în institutele de invetiamentu ale statului, că cetățienii locuitori în masse mai compacte, fia de ori ce nationalitate, să se pôta cultivă în apropierea regiunilor locuite de ei în limb'a lor maternă până la acelu punctu unde se începe cultur'a academică mai înaltu.

§ 17. La scôle medie și facultăți, care diau pre locuri, unde se vorbesce mai multe limbe, suntu a se înființă catedre pentru limb'a și literatur'a fia cărei limbe.

§. 19. Limb'a de propunere la universitatea tierii e cea ungréșcă. Altu-cum se voru înființă catedre, încâtu nu suntu deja asediate, pentru limbile ce se vorbesce în tierra, și literatur'a lor.

Dâca e datorinț'a statulu din punctulu de vedere alu culturii publice și binelui comunu, a se ingriji că locuitorii patriei, fia de ori ce nationalitate, să se pôta cultivă în limb'a lor maternă până la acelu punctu „unde se începe cultur'a academică mai înaltă“ apoi nu este datorinț'a lui a oferi locuitorilor tierii de nationalitate nemagiara posibilitatea la o cultură academică mai 'nalta?

Eu credu că: d'a. Nu e interesulu tierii că

locuitorii ei de nationalitate nemagiara să se cultive numai până la maturitatea d'a cercetă universitatea. Nu diace în interesulu nostru a face din cultur'a academică, care oferesce facultățile, unu monopolu alu natiunii ungréșci.

În faptă în consecinț'a capitulor reproducute de noi din articolulu de lege 44: 1868 și st lisa-rea lui este asiã de neindemanatică că cându aru voi a esprime numai ca noi, economi — cucosterei, ve lasamu pre voi, locuitorii de nationalitate nemagiara, a luă parte la prandiolu culturii întru atâtă încâtu sa poteti mirosi la cultivarea mai 'nalta înse noi ne'ngrigimu că sa nu o poteti purtă și că numai noi sa potemu ajunge la modulu de gustare.

Altu-cum legea e sântă însă nu nemoificavera. Si cine s'aru pôte acatiă de apcaturile stengăce ale teoriiloru numai și numai din îndarâtinț'a, de ôre ce acelea s'aru datu din partea vieții practice de gôle.

Avendu de scopu a deslegă cestiunea limbii de propunere la universitatea înființandu pre teritoriulu Transilvaniei, numai ascundu capulu dopa modulu stratiului în gramedile de nasipu mobile ale legei modificavere, ci iau în consideratiune acelea nationalități, care, în urm'a relatiunilor lor de cultură, au lipsa de cultur'a academică.

Sa computămu deci cu factorii. Alexie Fényes afirma că dintre cei 1,920,608 locuitori ai Transilvaniei 1.091.772 suntu români, 673,918 ungrî și 153,989 nemți. Asiã dara proporțiunea e că 10.9 : 6.7 : 1.5.

Proporțiunea acést'a se schimbă fôrte dâca nu comparămu natiunile preste totu un'a cu alt'a, ci numai acelea membre ale natiunilor care au lipsa de o cultură mai 'nalta, de o cultură academică.

(Va urmă).

Publicămu mai la vale denumirile judilor, notarilor, cancelistilor, scrietorilor și altor ampolitai la tribunalele de I. instanț'a precum și la judetiele districtuale locuite de români.

La tribunalulu din Abrudu:

De notariu: Ioanu Sant'a. De directoru: Ioanu Darabantu. De cancelistu: Ioanu Jeocu. De scrietori: Ioanu Boeru, Iuliu Hochman și Dês. Mikó. De castelanu: Ignatu Vall'a. De scrietoriu la jud. decatori'a dist. din Abrudu: Petru Stanciu; la jud. din Câmpeni: Dénes Palladi Balogh.

La tribunalulu din Bistriț'a.

De notariu: Albertu Kozma. De directoru: Géza Henter. De cancelistu: Patricius Barbu. De scrietori: Al. Szetoris și Carolu Köpeczy. De conduc. la cartea fund. Samuilu Tóth. De scrietoriu la cartea fund. Lud. Schmidt. De castelanu: Georgiu Jakobovicz. De scrietori la jud. dist. din Bistriț'a Lud. Méhesi Greg. Bodony. La jud. distr. din Teke: Carola Tóth.

La tribunalulu din Brasiovu.

De notari: Iosifu Filtsch și Franc. Jonás. De directoru: Sam. Binder. De cancelistu: Traugott Boyer. De scrietori: Frid. Schiel, Paulu Jakó, Alf. Schnell, Enricu Eitel și Georgiu Rusu. De adjunctu la cartea fund.: Petru Gross; de scrietoriu: Al. Contesweller. De castelanu: Car. Hermannu. De scrietori la jud. dist. din Brasiovu Oscaru Alexius, Martin Goldschmidt, Adolf Adami; la jud. dist. din Hosszafalu: Lud. Bajkó.

La tribunalulu din Csik-Szereďa

De notari: Stefanu Csedő. De directoru: Elek Eröss. De cancelistu: Stef. Szabó. De scrietori: Tom'a Nagy, Tom'a Csedő, And. Szepes. De conducatoriulu la cartea fund. Ios. Antalu. De scrietoriu la cartea fund. Ioanu Xantus. De castelanu: Ioanu Orbănu. De scrietoriu la jud. dist. din Csikszereďa: Lud. Grauru; la jud. din Csikszentmártonu Lud. Rézseg.

La tribunalulu din Desiu.

De notari: Lud. Molnár Miskolczi și baronulu Ales. Horváth. De directoru: Nándor Keresztes. De cancelistu. Lud. Farkas. De scrietori: Ioanu Márkus, And. Éltessy, Georgiu Boér, Ed. Szöcs și Car. Buus. De conduc. la cartea fund. Et. Doda; de adjuncti: Georgiu Fenyő, Franc. Boros și Vietorú Pataki; de scrietori: Francisu Ferenczi, Ludovicu Frink și Iosifu Békessy. De castelanu Lud. Hosvai. De scrietori la jud. dist. din Desiu: Lud. Grauru.

si El. Bogdán; la jud. dist. din Bethlen: Ant. Püspöky; la jud. dist. din Lupusiu: Lud. Rác.

La tribunala din Fagarasiu.

De notariu: Dr. Alex. Uzoni. De directoru: Ioan Ivánovics. De cancelistu: Gayrila Jakab. De scrietori: Ios. Schuller, Nic. Nagy si Ioan Czinte. De conduc. la cartea fund.: Petru Fára; de scrietori: Davidu Berli'a. De castelanu: Georgiu Balog. De scrietori la jud. dist. din Fagarasiu: Conradu Riedl si Dimitriu Blotz; la jud. dist. din Sárkány: Iuliu Könczey; la jud. dist. din Zernesci: Georgiu Makavei.

La tribunala din Sabiu.

De notari: Ios. Csiki si Lud. Sonnenstein. De directoru: Nic. Alemanu. De cancelisti: Mih. Dezső si Hermann Sigerius. De scrietori: Samuil Gross, Gustavu Adolfu Billevicz, Car. Dörner, Lud. Klein, Demetriu Munteanu si Petru Pinciu. De castelanu: Mih. Ioan Schuster. De scrietori la jud. dist. din Sabiu: Albertu Teutsch, Ernestu Schneider si Vasiliu Ardeleanu; la jud. dist. din Sebesiu: Frid. Kootz; la jud. dist. din Selisce: Nic. Trónca; la jud. dist. din Ujegyház: Ioan Tecóntia; la jud. dist. din Mercurea: Basiliu Greavu.

In Naseudu la curtea jud. suntu denunmii: Max. Lic'a si Ioane Margineanu, Iosifu Bajánu. Secretariu: I. Auner sasu din Mediasiu. Dir. de cancelaria: Macariu Popu, oficiale Gabriele Manu, cancelisti: Ioane Pavelea si I. Anutiu. Inspectoru de prinsoria: Antonu Vasilichi. La jud. cercuale: Arionu Marcasiu, subjuce Gavrilu Virticu, cancelistu: Gregoriu Versariu. La judetiulu cerc. din Rocn'a vechia: Georg. Csatt, subjuce: Vasiliu Buzdugu, cancelistu Nicolau Tamasiu.

In Deesiu (Solnocu): Judi: Andr. Francu, Valentinu Herszény, Ioane Citie, Ak. Veres, Nic. Miko; secret. Lud. Miskolczy Molnár, bar. Alessandru Horváth; dir. cancel. Ferd. Keresztes, ofic. Lud. Farkas, cano. Ioane Marcasiu, Andr. Eltesfi, Georgiu Boieru, Ed. Szöcs, G. Bus; conduc. de protocoale fund. Alessiu Dadai, asistenti: G. Fenyő, Fr. Boros, comis localisatoriu Victoru Pataki, cancelisti la protocoale: Ferenczi, Lud. Frink, Ios. Bekessy. Insp. de prinsori Ludov. Ilsvai. La jud. cerc. din Deesiu jude Fr. Mihályi, subjuce L. Veres, Ales. Hosu, Ales. Keresztés; cancel. L. Gráuru, Alessiu Bogdanu. In Bethlen jude cerc. I. Sebes, subjuce Sam. Csernatoni Vaida, cano. Ant. Püspöky. In Lupusiu ung. jude cerc. Des. Szentmarjai, subjuce Nic. Berzenczey, cano. Lud. Rác.

In Gherl'a (Doboc'a): Judi: D. Peterffy, Luc. Barány, Gabr. Csereti, Ales. Onaci, secret. Salamonu Simay, dir. cano. Gregoriu Duho; oficiale K. Gidofalvi; cancelisti: Ales. Kabos, D. Voith, Des. Gajzago. La prot. fund. Nic. Vincze, P. Karika; asistenti: Gajzago, Hinz; cano. Nagy, Em. Sándor si bar. Albert Pölnitz; insp. carcer. Iuliu Farkas. La jud. cerc. jude Sam. Geissler, cano. Söfalyi; in Hidalmas jude cerc. Fr. Mejtényi, subjuce N. Telegdy, cano. Iuliu Demsik; la jud. cerc. in Panteceiu Alessandru Nemessiu, cano. Sim. Cziple; la jud. cerc. in Secu jude Peter Török, cano. Horváth.

In Clusiu: Judi: Iul. Szentiványi Iosifu Pinte, I. Bauer, Leontiu Popu, Iosifu Szizgethi, Alb. Dorgo. La jud. cerc. Frits, Ioane Nestoru; secret. Kol. Kriza, Em. Miko; dir. cano. Andr. Elekes, ofic. de cano. Ioane Siuluti si König; cancelisti: Bogdán, Ioane Petricasiu, Murányi, Tamási, Pálfi, Szabó; conduc. protocoale fund. Danielu Müller si la ala orasiulu Iuliu Koszeghvári; asistenti: Fejér, Sekeres; cano. Csakány, Pemet, Ios. Gál; insp. de carcer. Franc. Albert. La jud. cerc. jude sing. Ioane Biró, subjuce Kol. Horváth, Sim. Vicoliu, Szász; cano. Ioane Fenesianu, Bolos, Bagyi; la jud. cerc. Huedinului jude Fr. Agh, subjuce Georgiu Lazaru, Telegdy; cancel. Bruszt si Gregoriu Tomescu. La jud. cerc. Mociu: jude Alexandru Darabantu, subjuce Keresztas, cano. Urlaki; la jud. cerc. Colosiu jude Gregoriu Mateiu, cano. Veres.

In Turd'a: Judi: Karl Veres, Csegezy, Székely si Dionisiu Siuluti; secret. Gajzago; dir. cano. Kasza, ofi. Simonffi, cano. Albert Mathe, Alexandru Solomonu, Paulu Medanu; conduc. prot. fund. Dion. Imecs, cano. Demjén; insp. de carcer. Antonu Scholtz. La cerc. jud.: jude sing.

Ernst Abt, subjuce Geza Gál, Sigism. Nagy; cano. Folyovics; Andr. Simon; jude cerc. Muresiu-Ludosiu: Fridr. Laczhegyi; cano. Fostó; jud. cerc. Vintiu de susu: jude Clem. Kovács, cano. Mészáros. La jud. cerc. Jara: jude Füzy, subjuce Veszprémi, cano. Nic. Ratiu.

In Aiudu (Alb'a inf.): Judi: Szalanczay, László, Nic. Moldovanu, Ioanne Popu Ciugudeanu, secr. Bén, dir. cano. Kovács, ofic. Varró, cano. Acs. Baranyai, Lázár; conduc. la prot. fund. Kozm'a, cano. Rudolfu Dragea, insp. de carc. Lovasy. La jud. sing. in Aiudu jude: Lenghel Károly, subjuce Szentpály Kár. si Eugeniu Lovianu, cano. Török, Anton Kolunbán; jud. sing. Blasiu jude Enyedi Lajos, subjuce Teodoru Craciunu, cano. Vlása; jud. sing. Uior'a jude Veszpremi, cano. Török.

In Dev'a: Judi: Eperjes, Gyárfás, Kenderesi, Ioane Balomiri, secr. Körmenyi, dir. cano. Markus, ofic. Beke, Georgiu Moldovanu Baló si Constantinu Bardosi; conduc. prot. fund. Iosifu Sándor; cano. Kontz, Váradu. Parcalabu: Balogh. La jud. sing. in Dev'a: Leitschaft, subjuce Iuliu Iuga; cano. Ioachim Olariu; jud. sing. in Unedór'a jude Alex. Tornya, subjuce Vas. Nestoru, cano. Béra; jude cerc. in Illia: jude Lazaru Piposiu, subjuce Balogh, cano. Hajdu.

In Hatlegu: Judi: Schustek, Kuvács, Ios. Gerendi, Papu, secr. Miksa, dir. cano. Jakab, ofic. Pongratz, cano. Kovács, Simonu, parc. Brazovay. Jud. sing. jude sing. Imre subjuce Szentmiklosi si Teodoru Radu, cano. Györfi, Vladanya; jud. sing. Puiu jude sing. Al. Ponori, subjuce Bas. Maioru, cano. Vots.

In Alb'a-Iuli'a: Judi: Ioachim Muresianu, Szalanczi, Dinfii, Sifkovics, Zsákó, secr. Éltés, dir. cano. Török, ofic. Kein, cano. Iosifu Teocu, Vászrhelyi, Schiesl conduc. protocoale fund. Andrásy, cano. Gross, parcalabu Vincsi. Jud. sing. Mihályi, subjuce Alessandru Velicanu, Tornya, cano. Antoniu Rozoru, Hennel. Jud. sing. Oresti'a Leviczki, subjuce Ján, cano. Ioane Draganu. Jud. sing. Gioagiu: jude Sztancsay, cano. Petru Fodoreanu.

(Va urmá.)

Varietáti.

** Ne veniva din mai multe pãrti din tíera si afara din tíera articuli, in cari se exprima indignatiunea cea durerósa pentru atacurile cele nedemne si trase cá de peru asupra autoritatíei noastre supreme bisericesci, cuprinse in raspunsulu dlui Visarionu Romanu. Spre sciintia respectiviloru spunemu ca nu le vomu publicá, pentru ca precum dovedescu si autorii articulu de sine s'a condamnatu din capulu locului.

** (Fóia nóa). A aparutu la Bucuresti o fóia nóa sub numirea „Dreptulu“. Ea va tratá jurisprudentiã, legislatiune, doctrina, economia politica si ese de dóue ori pe septymãna sub ingrigirea unui comitetu alesu de o societate juridica.

** (Comissiunea pentruã representã Romani'a la espositiunea din Vien'a) se compune din dd. I. Varescu deputatu; P. S. Aurelianu directoru la scóla de agricultura din Ferestreu; C. Atanasiu; Grigoriu Bengescu fostu ministru; Cesaru Boliacu deputatu, presedinte alu comitetulu archeologicu; Constantinu Esarcu fostu directoru alu ministerulu de culte si instructiune publica; Nicolau Ganea; Gubleru; Spiridonu Iorceanu ingineru; Stefanu Ioanidu; Negritu deputatu; Petru Poenaru fostu directoru generalu alu instructiunei publice in Valahia; V. Pogoru deputatu; Gr. Stefanescu profesoru la facultatea de sciintia din Bucuresti; Gr. Sturza ingineru si Constantinu Stanescu profesoru la scóla de Bele arte. Léra membrii comitetulu permanentu insarcinati de a face preparatele necesare si numiti de acésta comisiune suntu: d. Gr. Bengescu presedinte; dd. Boliacu, Esarcu, Aurelianu, Pogoru, membri.

** (Inghetiãtu). Dilele trecute se gasi in orasiulu Romanu mortu din causa frigului unu evreu vendiatoriu ambulantu de cárti. Nenocitul omu, sa vede ca lipsitu de adãpostu, s'a decisu a petrece nóptea sub cerulu limpede. Cártile ce portá cu sine aveau, negresitu, putieni cum-

peratori de nu-i puteau procurá cele necesare, pentru a se apará celu putieniu contr'a frigului.

** (Banc'a fonciara.) In Bucuresti sosira doi englesi reprezentanti si compartasi ai unei mari case de banca din Londonu, cu misiunea d'a obtiene dela guvernul si corporile legiuitóre voia sa infiintie o banca fonciara in Bucuresti cu cursurile in judetie.

** (Falimentu). Piat'a Bucuresiloru, dupa tóta crisi in care se afla, mai fú isbita inca de unu falimentu dupa falimentulu bicaniloru Fileanu si Ionescu. Comerciantele Vasilie Dimitriu a datu falimentu de 15 mii galbeni.

** (Sántulu telegrafu). In Botosiani numirile stradeloru se scriu cu degetulu prezidurile caselor si prezaplazuri. Un'a din strade fu botezata Sántulu Nicolau, in urma stramutãnduse acolo telegrafulu, Nicolau s'a stersu si s'a inlocuitu prin telegrafu remãindu astu feliu Sántulu... telegrafu. Celu ce a facutu acésta minunata schimbare, din nebagare de séma, negresitu, a uitatu a spune déca este si facetoru de minune. Acum in locul biroulu telegraficu s'a stramutatu Primaru, sãntise-va óre si elu?

** („Eroin'a comunei.“) Luis'a Michel in 16 Decembre statú inaintea tribunalulu de Versailles. Acusat'a e de 36 de ani, inalta, o individualitate cam barbarésca, cu trasuri dure, dara inteligente; portarea, vorbirea si atitudinea sea denuncia esaltatiune. Luis'a Michel, conformu actulu de acusatíune, fu invetiatorésca, inse dupa mórtea lui Victoru Noir s'a amestecat in miscãrile revolutionarie. In 17 Martiu ea imbracá uniform'a comunistiloru si si ocupá locul in comisiunea dela „rue des Rosiers“; ea participá la arestarea celor doi generali, si mai tãrziu in publicitate mai adeseori aprobã esecutarea loru. Cá secretari'a societãtii formate pentru educarea lucratóriiloru, a emisu declaratiuni revolutionarie, si invetiá pre elevele sele a cântá cântece sangeróse. Nemuliamita cu ast'a, s'a luptatu cu mân'a inarmata in Issy, Clamort, Montmartre, si cá presedintea clubulu revolutionariu, a facutu propuneri pentru stergerea totoror religioniloru, arestarea preotiloru si secularisarea averiloru bisericesci. Luis'a Michel fu nascuta din o casatoriã neleginita, si mai alesu acésta impregiurare i causa iritatiunea sea in contr'a societãtii de acim. Dupa arestarea sea deveni si mai iritata, si doresce a ajunge cátu mai curendu sórtea conductoriloru comunei. Inaintea judecatoriloru sei vobi asifeliu: „Nu me aperu, si nu lasu sa me aperu nime. Amu luat parte la rebeliunea sociala, si primescu respunsabilitatea pentru tóte câte amu facutu. A-siu fi ucisu cu propri'a meã mãna pre gneralulu Lecomte, de cum-va a-siu fi fostu de ftia cându densulu a puscatu spre poporu; dara nãdata ce densulu deveni prinsonieriulu nostru, nu-lu poturãmu impuscá simplominte, si eu voiu timbrá tãptulu acésta totu-déun'a dreptu lasitate. E dreptu, ca amu voitu sa aprindu Parisulu, dara numai ce sa opunemu unu scutu de flacãre inimiculu ce e apropiã. Cu tóte aceste inse noi comunistii n'atu fostu nici ucigasi, nici incendiari, ci amu servit numai cauzei revolutionei sociale. Faceti cu minece voiti; unic'a mea dorintia este, sa amu si eu srtea cetãtieniloru cauti in Satory de glonturile dóstre. Veni-va o dí, cându sãngele acestoru partiri va fi resbunatu!“ Luis'a Michel a recunscutu si aceea, ca dens'a a voitu sa ucida pre Tiers, inse Ferré nu si-a datu consimtiementulu. Cãndu presedintele tribunalulu martialu o întrebã e ultim'a sea dorintia, i respunse: „Mi ceru unu locu pre valea dela Satory, unde fratii nostri dejãsãngerara. Eu nu mai potu sa traiescu pre pamãntulu acésta, si fiindu ca in tempulu nostru cei si iubescu libertatea, nu potu sa aspre decãtu la o bucatia de plumbu, eu ceru partea mea. Pãn ce voiu traí, se v'o insemnati bine, voiu lucrã tu in contr'a dvóstre, in tóte locurile voiu strigá esbunare, si voiu atitã ura in fratii mei in contr'ã asasiniloru comisiunei de agraciare. Déca nu sunteti lasi, omoriti-me!“ Dupa aceste cuvinte tribunalulu se retrase, si preste câteva mominte pronunã sentint'a sea, conformu cárei'a Luis'a Michel u condamnatã la deportatiune in óre-care fortareti.

Bursã de Vien'a.

Din 31 Dec. 1871. (12 Ian. 1872.)

Metalicele 5%	270	Act. de creditu	344
Imprumut. nat. 5%	740	Argintulu	113 90
Actiile de banca	88	Galbinulu	5 47